

המעצה

המידות

מאת עמוס גולדס

הקנה; כונות כאלה, וכן כונות אופטיות שהן ממלא גבוהות, גורמות לכך שברוב הקתות המודרניות מוגבה גביהקת ליד הצואר. יש גם מקרים בהם גביהקת גבוה ומקביל לציר הכונות לכל אורך הקת כמעט עד עקב הקת. לגביהקת כזה קוראים „גב מוגבה-קלעני“. נוסף למידה זו של גובה גביהקת, יש חשיבות לזווית שיוצרת סולית-הקת — המכתוף — עם ציר הכונות; המזמין לו קת „לפי מידה“ מצורך-קתות חייב למסור בדיוק מהי המידה הרצויה לו. וכן יש רובים לקליעה-למטרה בהם ניתנת אף מידה זו לכונות ושינוי לפי רצון הקלעני ומצב היריה שלו.

חלק הקת האחרון, אותו טרם הזכרנו, הוא בית-האחיזה. פרט לכלים מעטים — רובם ככולם צבאיים — זהה בית-האחיזה עם צואר-הקת. הצואר יכול להיות „ישר“, או שהוא יכול להיות דמוי אקדח. בדרך כלל הוא נמצא בין שתי צורות קיצוניות אלו. הצואר הישר הוא יותר זול ביצור ויותר חזק; לעומת זאת צואר דמוי-אקדח

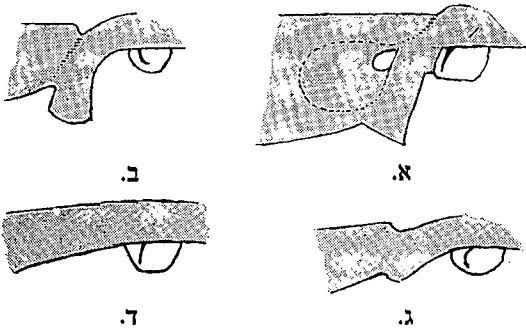
ברשימתי בחוברת ק"מ הסברתי את השפעת המעצה על הרובה. ייחודתי שם את הדיבור על חלקו של היצוע בהשפעות אלו. למען הקוראים שמשום מה לא קראו את הרשימה הראשונה, נחזור על שתי הגדרות: המעצה הוא כלל חלקי העץ שברובה; היצוע — אורח התאמת חלקי המעצה אל חלקי המתכת שברובה. הפעם נדון בהשפעת הקת על הקלעני: כי אכן, השפעה רבה לקת על הקלעני ועל דיוק קליעתו.

★

אם מידותיה של הקת נכונות ומתאימות לגופו של הקלעני, יכול הוא להחזיק את הרובה במצב נכון לקליעה מדויקת; אולם אם אין מידותיה מתאימות לו, נאלץ הוא לשנות את מצב גופו, דבר הגורם לו על-פירוב למתיחות שרירים ולרטיטתם — ולאייכולת לכון ולקלוע באופן יציב. קלעי רובי-הצייד תלויים במיוחד בהתאמת הקת של נשקם אל גופם-הם, וחקירת המידות הקריטיות של קת הרובה התפתחה זה מזמן — בעקבות דרישותיהם — לאומנות מפורטת ומדוקדקת.

המידה הבולטת ביותר בקת היא האורך, הנמדד מן ההדק ועד אמצע סולית הקת. האורך הנכון מושפע בעיקר על-ידי אורך היד והנרוע, ביחוד אמת היד (מן המרפק ועד כף היד). אולם גם גורם מים אחרים משפיעים על אורך הקת הרצוי, כגון: מבנה הגוף, רוחב הכתפיים ועוד. האורך הרגיל ברובים מודרניים הוא כ-33 ס"מ; יש רובים עם סידור המאפשר שינוי אורך הקת ויש הרבה קלעים המקציעים את קתות רוביהם לאורך המתאים להם. בדרך כלל מוצאים את המידה הרצויה לפי אורך ידו של הקלעני, ואח"כ, אם יש עוד צורך בכך, משנים לפי הרגשתו של הקלעני.

אולם אורך הקת אינו המידה היחידה המשפיעה על נוחיות הקלעני — ובוזה על דיוק פגיעותיו. המרחק האנכי של גב הקת מציר הכונות נמדד בשני מקומות: מיד מאחורי הצואר ובעקב הקת. המקום הראשון משפיע על מיקום העין ליד הכונות, ואילו

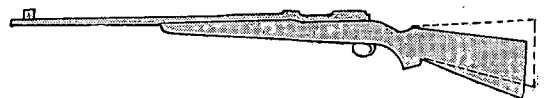
צורות שונות של בית-האחיזה

- א. של רובה חופשי („שטוצר“) עם מבוא לאגודל.
- ב. דמוי אקדח.
- ג. בעל צורת-ביניים.
- ד. צואר-קת ישר.

נוח יותר ליד ימין של הקלעני. בקתות יקרות יותר יוצרים לפעמים משען לאגודל במקרה והקלעני רוצה להניחו במקביל לציר הרובה (ולא ללפות בו את גב הקת); ובקתות של רובה חופשי („שטוצר“) יש אף חור בקת דרכו אפשר להעביר את האגודל כדי להקל על לפיתה טובה ולחיצה טובה.

★

במסגרת מדור זה מוכן אני גם, במידת יכלתי, לענות על שאלות קוראים, בין שהן מתייחסות לחומר שכבר הופיע, ובין שהן שאלות שהתעוררו אצל הקורא זה מזמן, הדבר יוסיף הן לשואל, הן לציבור הקוראים בכללו — שאולי לא עמד על נקודה שתומה אותה יעלה השואל — והן לי, בקבלי מושג על תחום התענינותו וידיעותיו של הקורא.

שינויים בנטיית הקת

בקו רצוף — קת לרובה ליריה במצבים שונים (שכיבה, כריעה, ישיבה, עמידה), בקו מרוסק — קת לאותו רובה, למצב שכיבה בלבד.

השני — על התאמת הקת לכתף במצבי יריה שונים. היות ומצבי יריה שונים דורשים התאמה שונה של הקת לכתף, יש רובים בהם יש מכתוף הניתן להזזה למעלה ולמטה — לפי צורכו של כל מצב יריה. בזמן האחרון יש נטיה להרכיב את הכונות גבוה מעל ציר